

Marijan F. Kranjc, general-major u penziji

Jugoslovenski svemirski program – mit ili stvarnost?

Izuzetan medijski odaziv na najavu dokumentarnog filma *Houston, we have a problem* (*Hjuston, imamo problem*) režisera Žige Virca u centru je pažnje javnosti namentuo osnovno pitanje, da li je »jugoslovenski svemirski program« – mit ili stvarnost.

Istraživači iz naučne sfere će sigurno odgovoriti, da se radi o običnoj fikciji, pa i mitu. Navodno se već javljaju nekadašnji pripadnici američke CIE, koji negiraju uopšte postojanje jugoslovenskog svemirskog programa, ali istotako ne mogu negirati, da je upravo CIA sedamdesetih godina uložila velike napore, da bi utvrdila što se to događa u selu Željava i ispod planine Plješevice na granici između BiH i Hrvatske, gde je JNA intenzivno ali prikriveno gradila protivatomske sklonište za supersonične avijone¹.

Znatiljenci, pa i pristalice »teorija zavere« će se sigurno zapitati: »A što, ako je sve to bila istina?«

Titovi atomski bunkerji – zadnja strana

¹ Marijan F. Kranjc, generalmajor v pokoju, *Kdaj je CIA odkrila Željavo?*, www.vojastvo-military.si

U svojoj knjizi *Titovi »atomski« bunkerji*² ja sam na str. 53 napisao i ovo:

Krajem 2011 godine u javnosti se pojavio kratak film sa naslovom »Houston, we have a problem!« Boštjana i Žige Virca, koji su veštim montažama »dokazivali« kako je Jugoslavija u Željavi imala svemirski centar, kojeg je Tito za nekoliko milijardi dolara čak i prodao Amerikancima! Zato sam januara 2012 godine Mirku Vorkapiću, posetiocu moje veb stranice, odgovorio sledeće: »Radi se o uspejoj prevari! Na Youtube je moguće baš sve objaviti. Ovakvog centra u Željavi kot Bihaća nije bilo. Tamo sam boravio 1980 na komandantskom putovanju sa Školom narodne odbrane iz Beograda«. Uskoro je sledilo »priznanje« slovenačkih filmadžija, da se radilo o običnoj fikciji.

Pažljivi čitaoci će naravno primetiti, da sam u Željavi negirao postojanje »svemirskog centra« kakav je prikazan na »Youtube, no, nisam pak negirao postojanje »jugoslovenskog svemirskog programa«!

Naprotiv! Upravo sam u spomenutoj knjizi pisao o svom susedu, pokojnom general-pukovniku mag. Avgustu Vrtaru, koji je u vreme 1981–1987 bio pomoćnik Saveznog sekretara za narodnu odbranu, odgovoran za nauku i istraživanja u oružanim snagama SFRJ. Na str. 118 spomenute knjige napisao sam sledeće:

U javnosti je malo poznato, da je upravo taj centar (CEOP – Centar za ekspertno ocenjivanje projekata i programa razvoja i istraživanja) pod rukovodstvom general-pukovnika Vrtara u drugoj polovini 80-tih godina odbacio projekat jugoslovenskog »izvidjačkog satelita« po farncuskoj ili izraelskog varijanti kao nerentabilnog i nerealnog, pa iako su ga predlagali vojnoobaveštajni i organi državne bezbednosti.

Drugčije rečeno – »jugoslovenski svemirski program – satelitski« je zaista postojao, što će se moći proveriti u arhivima JNA, kada budu otvoreni. Naravno, taj projekat je, pored obaveštajnog satelita, obuhvatao i izgradnju lansirne rakete in sve ostalo za lansiranje satelita.

Lično sam ubedjen, da bi pomenuti projekat mogli realizovati, pogotovu što smo pre toga imali atomski program, tenk M-84, supersonični lovac »Orao«, poboljšanu varijantu (sovjetske) protivavijonske rakete S-300 i drugo. Izza svih tih projekata je stajala »armija« od 7.000 vrhunskih stručnjaka namenske proizvodnje – vojne industrije. Samo je para uvek falilo ...

Takodje nesmemo zaboraviti, da su naši vojni istraživači bili upoznati sa predvidjanjima raznih futurologa pa i pisaca naučno-fantastičnog romana kao Julesa Verna, pa slovenačkog oficira Hermana Potočnika – Noordunga, koji je još 1928 pisao o problemima putovanja sa svimiskim brodom.

U novom dokumentarnom filmu *Houston, we have a problem* će navodno Ivan, naučnik NASE, »zajedno sa Francem, penzionisanim generalom JNA, koji je zadužen za

---

² Marijan F. Kranjc, *Titovi »atomski« bunkerji*, Pro-Andi, Maribor, 2014

bezbednost jugoslovenskog svemirskog programa, otkrivati kompleksnu mrežu tajni, laži, manipulacija i prljavih igara.

Nedavno je hrvatskim gledaocima predstavljen i neimenovan »*kontraobaveštajni oficir JNA u penziji*«, a koji navodi zanimljive i za filmsku priču interesantne detalje, jer je i brinuo za bezbednostnu zaštitu jugoslovenskog svemirskog programa.

Moj hrvatski poznanik general Petar Stipetić je ovih dana u Večernjim novostima izjavio, da nismo imali svemirskog programa, dok je Josip Manolić, najpoznatiji hrvatski obaveštajac, dosta zagonetno odgovorio, da je u politici sve moguće, jer je Tito oko sebe imao ugledne i sposobne naučnike.

Kao poznavaoca Željave i pisca leksikografskih članaka o slovenačkim generalima i admiralima, nekoliko poznanika me je ovih dana upitalo ko bi mogao biti taj »general Franc«, pogotovu što sa tim imenom nema na mojim spiskovima nijednog slovenačkog generala.

Odgovorio sam, da je treba počekati na filmsku premijeru maja ove godine u Ljubljani, a još prije na svetsku premijeru u New Yorku.